

Zaraza na pomidorach

Plan szybkiego działania: jak rozpoznać charakterystyczne objawy, ograniczyć źródło zakażenia i zabezpieczyć pozostałe krzewy.

Najważniejsze są pierwsze godziny

Zaraza może szybko objąć liście, łodygi i owoce, szczególnie gdy rośliny długo pozostają mokre. Nie czekaj, aż pojedyncze wodniste plamy połączą się i obejmą cały krzew.

Liście

wodniste plamy

brunatnienie

biały nalot

Sprawdź także spód liścia, szczególnie rano lub po deszczu.

Łodygi

wydłużone plamy

nekrozy

zamieranie pędów

Zmiana obejmująca obwód pędu może odciąć część rośliny.

Owoce

twarde plamy

brunatnienie

zapadnięta tkanka

Miękkie gnicie często pojawia się dopiero po wtórnym zakażeniu.

Brak białego nalotu nie wyklucza zarazy. Przy suchej pogodzie nalot może zanikać. Najlepiej oglądać podejrzane liście wcześniej rano, gdy są jeszcze wilgotne.

Nie stosuj przypadkowego oprysku. Najpierw oceń objawy i skalę porażenia. Środek ochrony wybieraj wyłącznie na podstawie aktualnej etykiety produktu dopuszczonego do pomidorów.

Czy objawy pasują do zarazy?

Czy plamy są nieregularne, szarozielone i wyglądają na wodniste?

Tak: to ważny sygnał ostrzegawczy. Obserwuj, czy szybko brunatnieją i się powiększają.

Czy przy krawędzi plamy od spodu pojawia się biały, puszysty nalot?

Tak: objaw silnie wspiera podejrzenie zarazy, szczególnie podczas wysokiej wilgotności.

Czy na łodygach są wydłużone brunatne lub prawie czarne zmiany?

Tak: infekcja nie ogranicza się już do samych liści. Oceń, czy pęd powyżej plamy więdnie.

Czy owoce mają twarde, brunatne i lekko zapadnięte plamy?

Tak: zmiany pasują do porażenia owoców przez zarazę.

Czy ostatnie dni były wilgotne, chłodniejsze i pełne rosy lub mgły?

Tak: warunki sprzyjają rozwojowi infekcji, zwłaszcza gdy liście długo pozostają mokre.

Zaraza czy alternarioza?

Zaraza częściej tworzy nieregularne, wodniste plamy i może szybko objąć łodygi oraz owoce. Alternarioza zwykle zaczyna się na starszych dolnych liściach, a brunatne plamy mają charakterystyczne koncentryczne kręgi.

Plan działania w 9 krokach

- 1 Oceń wszystkie krzewy.** Sprawdź obie strony liści, łodygi, ogonki, szypułki i owoce.
- 2 Usuń porażone części.** Odcinaj nieco poniżej widocznej zmiany i od razu wkładaj materiał do przygotowanego worka.
- 3 Usuń silnie porażony krzew.** Gdy zmiany obejmują większość rośliny, łodygi i owoce, usuń całość wraz z korzeniami.
- 4 Zdezynfekuj narzędzia i ręce.** Czyść sekator po każdym porażonym krzewie, zanim przejdziesz do zdrowej rośliny.
- 5 Ogranicz wilgoć.** Podlewaj rano przy podłożu, wietrz tunel i podwiąż opadające pędy.
- 6 Sprawdź etykietę preparatu.** Zweryfikuj uprawę, chorobę, dawkę, liczbę zabiegów, odstęp i karencję.
- 7 Wykonaj zabieg tylko w odpowiednich warunkach.** Unikaj silnego słońca, wiatru i deszczu, zawsze zgodnie z etykietą.
- 8 Kontroluj nowe zmiany.** Istniejące nekrozy nie znikną. O skuteczności świadczy brak nowych plam.
- 9 Usuń zakażone resztki.** Nie zostawiaj ich na grządce ani w zwykłym, chłodnym kompostowniku.

Nie potrząsaj porażonym krzewem podczas cięcia. Chore części odkładaj bezpośrednio do worka, aby ograniczyć rozsiewanie materiału zakaźnego.

Checklista przed opryskiem

Sprawdź etykietę

- ☐ Preparat jest dopuszczony do pomidorów.
- ☐ Etykieta obejmuje zarazę ziemniaczaną.
- ☐ Znam zalecaną dawkę i ilość wody.
- ☐ Znam maksymalną liczbę zabiegów.
- ☐ Znam odstęp między zabiegami.
- ☐ Znam okres karencji.
- ☐ Mam wymagane środki ochrony osobistej.

Sprawdź warunki zabiegu

- ☐ Nie ma silnego wiatru.
- ☐ Nie pada i nie zbliża się deszcz.
- ☐ Rośliny nie są rozgrzane silnym słońcem.
- ☐ Liście i łodygi można równomiernie pokryć cieczą.
- ☐ Nie skracam odstępów wskazanego w etykiecie.
- ☐ Nie zwiększam dawki.
- ☐ Nie przekraczam liczby zabiegów w sezonie.

Oprysk nie naprawi obumarłych tkanek

Jego celem jest zahamowanie lub ograniczenie dalszego rozwoju choroby i ochrona jeszcze zdrowych części rośliny. Skuteczność oceniam po braku nowych zmian, a nie po wyglądzie starych nekroz.

Nazwa preparatu:

Data zabiegu:

Zastosowana dawka:

Okres karencji:

Najwcześniejszy bezpieczny
zbiór:

Termin kolejnej kontroli:

Jak ograniczyć kolejne infekcje?

Podlewanie i wilgoć

- Podlewać rano i wyłącznie przy podłożu.
- Nie polewać całych krzewów.
- Regularnie wietrz tunel lub szklarnię.
- Usuwać liście dotykające ziemi.

Przewiewność

- Zachować odstępy między roślinami.
- Podwiązywać pędy i prowadzić krzewy zgodnie z odmianą.
- Usuwać zbędne pędy boczne etapami.
- Nie wykonywać jednorazowo zbyt silnego cięcia.

Higiena

- Usuwać porażone liście, owoce i pędy.
- Dezynfekować sekator oraz inne narzędzia.
- Nie przenosić resztek między grządkami.
- Usuwać samosiewy pomidorów i ziemniaków.

Regularna kontrola

- Oglądać rośliny kilka razy w tygodniu.
- Po deszczu i chłodnej nocy kontrolować je codziennie.
- Sprawdzać liście od spodu.
- Obserwować także łodygi i owoce.

Zielone owoce z porażonych krzewów kontroluj oddzielnie. Mogą wyglądać zdrowo podczas zbioru, a ujawnić twarde brunatne plamy w trakcie dojrzewania. Przechowywać je w suchym i przewiewnym miejscu.

Największą czujność zachować podczas długich opadów, mgieł, chłodnych nocy i obfitej rosy. Kilka wilgotnych dni może gwałtownie zwiększyć ryzyko rozwoju choroby.

Zapisz objawy i wykonane działania

Data kontroli: _____

Liczba sprawdzonych
krzewów: _____

Liczba krzewów z objawami: _____

Pogoda z ostatnich dni: _____

Pierwsze miejsce zmian: _____

Tempo rozwoju plam: _____

Zauważone objawy

- ☐ wodniste plamy na liściach
- ☐ biały nalot od spodu
- ☐ brunatne zmiany na łodydze
- ☐ twarde plamy na owocach
- ☐ zamieranie części pędu
- ☐ nowe zmiany po wilgotnej nocy

Wykonane działania

- ☐ usunięto porażone liście
- ☐ usunięto cały krzew
- ☐ zdezynfekowano narzędzia
- ☐ ograniczono wilgoć
- ☐ poprawiono przewiewność
- ☐ wykonano zabieg zgodnie z etykietą

Data kolejnej kontroli: _____

Czy pojawiły się nowe plamy? _____

Czy stare plamy się
powiększają? _____

Czy porażone są kolejne
krzewy? _____

Notatki

Oceniaj przede wszystkim nowe zmiany. Stare nekrozy nie znikną po poprawie warunków ani po zabiegu. Zahamowanie choroby oznacza brak nowych plam i brak powiększania się dotychczasowych zmian.